

9-oji mokslinė – praktinė konferencija „Lietuvos kaimo vietovių konkurencingumo stiprinimas: trumpųjų maisto tiekimo grandinių valdymas ir vietos rinkų plėtra“

TRUMPŪJŲ MAISTO TIEKIMO GRANDINIŲ DALYVIŲ EKOSISTEMA IR VIETOS RINKOS PLĖTRA

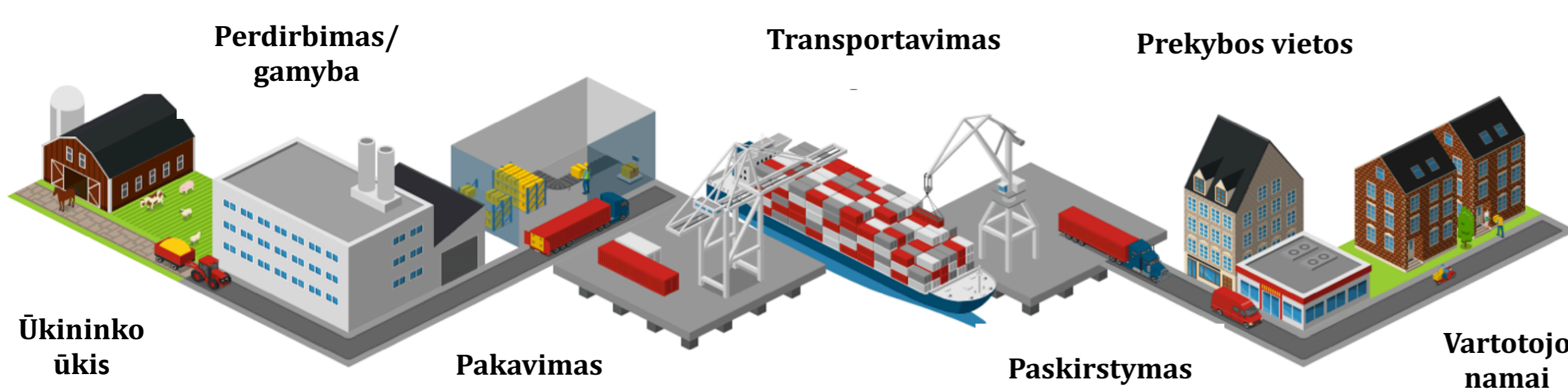
Dr. Rasa Pakeltienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Naujausiose Europos Sąjungos žemės ūkio politiką reglamentuojančiuose strateginiuose dokumentuose, tokiuose kaip „Europos žaliasis kursas“, strategijoje nuo „Ūkio iki šakutės“, taip pat ir Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programoje pažymima, kad vietos maisto produktų rinkos vystymas, yra būtina sąlyga padedanti užtikrinti didėjančią ekologiško, vartotojų gyvenamojoje vietoje pagaminto maisto paklausą. Todėl trumpųjų maisto tiekimo grandinių (toliau TMTG) vystymas ir jos dalyvių ekosistemos harmoningas funkcionavimas tapo prioritetu ne tik sprendžiant esamą rinkos situaciją COVID19 padarinių kontekste, tačiau ir numatant ilgalaikius žemės ūkio politikos siekius.

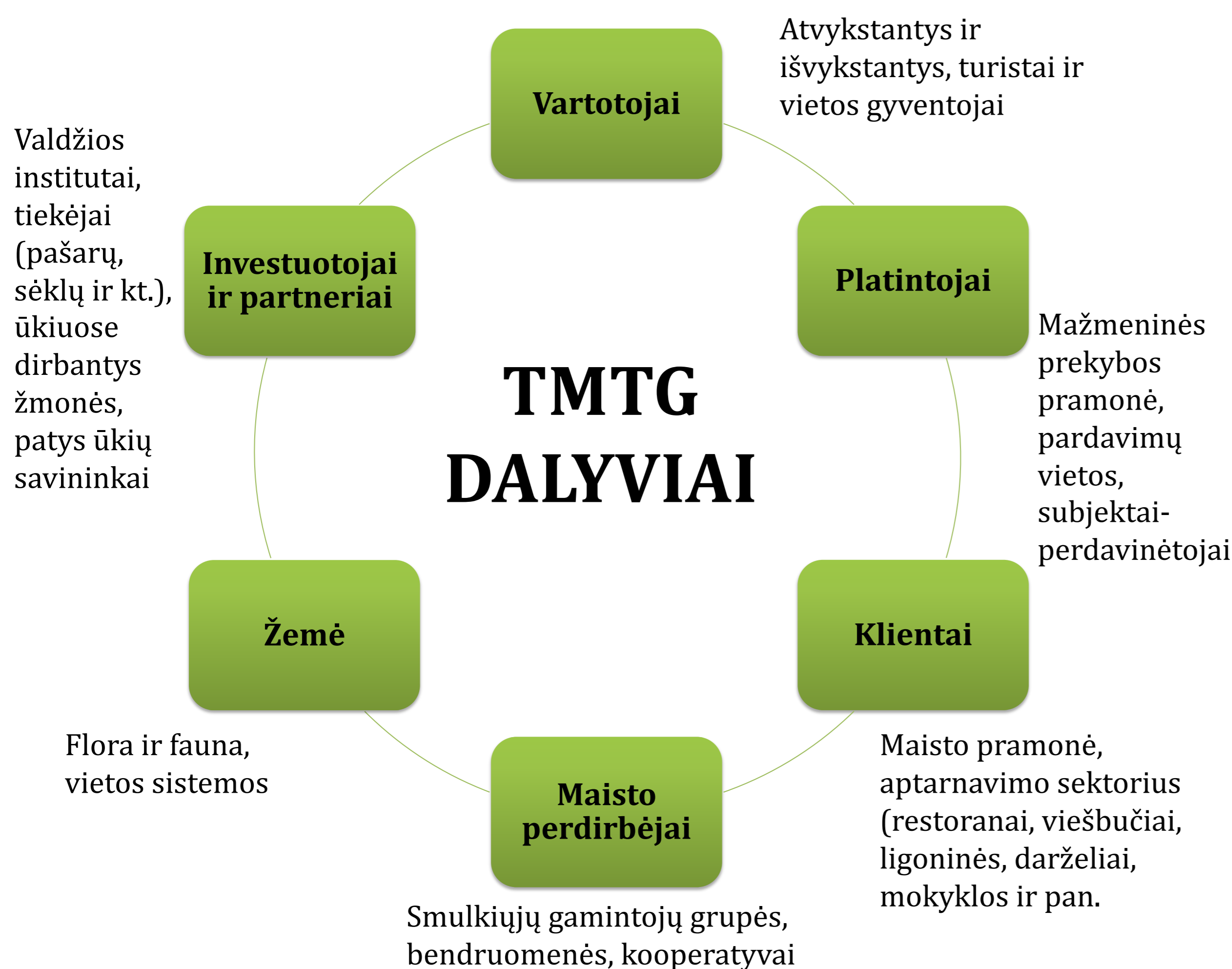
Tyrimo objektas – trumpųjų maisto tiekimo grandinių ekosistema.

Tyrimo tikslas – ištirti trumpųjų maisto tiekimo grandinių dalyvių ekosistemą ir jos sėkmingo funkcionavimo prielaidas.

Tradiciniu požiūriu, trumpoji maisto tiekimo grandinė – tai **ūkininko vykdomas prekių pardavimas vartotojui dalyvaujant sumažintam tarpininkų skaičiui**. Principinė maisto tiekimo grandinė pateikta 1 pav.

1 pav. Maisto tiekimo grandinės principinė schema

2 pav. TMTG dalyviai

▪ Šių dienų mokslininkai, praktikai ir politinių sprendimų priėmėjai sutaria, jog maisto tiekimo grandinė turi būti ne tik trumpinama, jos dalyvių skaičiumi, bet ir produktų kelio iki vartotojo - atstumo požiūriu.

▪ Šio atveju, itin svarbus gerai pažinti TMTG dalyvius, juos veikiančią artimą ir tolimą aplinką, suvokti ryšius tarp TMTG dalyvių ir tinkamomis vadybos priemonėmis užtikrinti harmoningą ir ilgalaikį TMTG ekosistemos funkcionavimą.

TRUMPOSIOS MAISTO TIEKIMO GRANDINĖS KOMPLEKSIŠKUMAS:

- TMTG yra itin komplikotas įvairiais tarpusavio ryšiais susaistytas TMTG dalyvių ir procesų tinklas.
- TMTG kompleksiskumas apima socialinių, ekonominių, aplinkosaugos, politinių bei operacinių veiksmų kontekstą.
- TMTG reikalingos "žinios" (žemės ūkio, inovacijų, vadybos, rinkodaros ir pan.).

TMTG DALYVIŲ EKOSISTEMA

- TMTG ekosistemą sudaro ne vien TMTG aptarnaujantys ir joje dalyvaujantys subjektai, tačiau ir sudetingi ryšiai tarp jų, formalizuoti ir neformalūs santykiai, susitarimai (kontraktai).
- Svarbi ekosistemos dalis yra TMTG turimi išteklių ir darnus jų panaudojimas siekiant sukurti ekologiškus gaminius ir vietos produktus, derinant žalingi poveikio artimajai aplinkai ir ateities kartoms.
- TMTG dalyvių ekosistema apima sudėtingus gamybos, perdirbimo, logistikos ir pardavimų (tame tarpe ir rinkodaros) procesus.

Mokslinis tyrimas remiamas projekto Nr.35BV-KK-18-1-06620-PR001, kuris finansuojamas iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.